

Idéburen välfärd, SOU 2019:56

Bräcke kommun:

- anser att det är ett viktigt inslag i välfärdsdebatten. Vi har en i stort **positiv grundinställning till förslaget**, och i stora delar håller med utredningens förslag. Att utredningen också har en bred parlamentarisk förankring anser vi är viktigt för implementeringen
- anser att det är bra att utredningens förslag innebär en stärkt kommunal självstyrelse där kommuner och regioner ges nya möjligheter att teckna avtal om välfärdstjänster från idéburna aktörer utan skyldighet att upphandla.
- vill trots detta påpeka att på landsbygden är många av medlemmarna i idéburna organisationer själva på gränsen att konsumera välfärdstjänster. Det kan trots goda intentioner vara svårt att få tillstånd en uthållighet hos dessa på landsbygden. Man ska därför kanske inte ha alltför hög tilltro till idéburna organisationers ökning som aktör inom välfärdsområdet på landsbygden- utan att på andra statliga sätt stödja dessa organisationer.

Inledning

Idéburna organisationer fyller flera viktiga roller i samhället. Att engagera sig i en organisation ger individer mening, gemenskap och en kraft för sin egen frigörelse. Människor som annars skulle ha svårt att höras får en röstbärare. Civilsamhället bidrar med andra perspektiv än de som offentliga myndigheter och privata företag har. Engagemang kan även bidra till ökad social sammanhållning och föreningslivet är en viktig demokratiskola. Idéburna organisationer av olika slag har dessutom länge spelat en viktig roll i välfärden.

Idéburna aktörer bidrar till mångfalden och till valfrihet för brukare genom att t.ex. tillhandahålla anpassade eller nischade tjänster. Jämfört med de flesta andra länder i Norden och Europa så är de idéburna aktörernas andel av välfärdssektorn liten i Sverige. De senaste decenniernas ökning av andelen välfärdstjänster som utförs av externa leverantörer har i huvudsak skett i form av kommersiella aktörer medan de idéburnas andel förblivit låg.

Datum: 2020-05-27

Diarienum: 2020/29 10

Ert ärendenum: Fi2018/03212/K

Gemensamt för utredningens förslag är att de ökar möjligheterna för idéburna aktörer att delta i utförandet av offentligt finansierade välfärdstjänster och för kommuner och statliga myndigheter att dra nytta av de idéburna aktörernas kompetens, erfarenhet och andra resurser. Gemensamt är också att allt är frivilligt. Idéburna aktörer väljer själva om de ska registrera sig som idéburna aktörer i välfärden och om de ska delta i idéburet offentligt partnerskap, upphandling eller valfrihetssystem. På samma sätt står det fritt för kommuner, regioner och statliga myndigheter att välja om de vill använda de instrument som utredningen föreslår.

Utredningen har haft i uppdrag att ta fram ett förslag på en tydlig definition av idéburna aktörer som kan användas för att identifiera och avgränsa dessa från andra aktörer i välfärdsverksamheter och andra närliggande offentligt finansierade och subventionerade verksamheter. Med idéburna organisationer avsågs i propositionen organisationer som har någon form av oegennyttigt uppdrag utan att vara statliga eller kommunala. De idéburna organisationerna kan enligt propositionen, till skillnad från civilsamhällets organisationer, vara vinstdrivande, men vinsten är inte det enda eller dominerande syftet. Enligt den överenskommelse mellan regeringen, idéburna organisationer inom det sociala området och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, som ingicks hösten 2008 avses med begreppet organisationer inom den ideella sektorn och den kooperativa rörelsen.

Enligt utredningens definition av Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP) får ett partnerskap inte innebära en tilldelning av ett offentligt kontrakt enligt upphandlingslagstiftningen. Utredningen menar alltså att kontrakt om vissa välfärdstjänster kan skrivas utan föregående upphandling genom att ingå partnerskap med en idéburen organisation.

Jörgen Persson
Kommunstyrelsens ordförande

Malin Johansson
Kommunsekreterare